

Salvátor

60

červen 2021

INFORMAČNÍ OBČASNÍK CHRUDIMSKÉ FARNOSTI

Poslední slovo

Milí bratři a sestry, pomalu ale jistě se krátí čas mé služby mezi vámi. Dvanáct let uplynulo rychle, ale bylo to pro mě velmi intenzivní a zhuštěné životní období. Do Chrudimi jsem byl poslán a tehdy bych si toto místo asi sám nevybral, ale přijal jsem ho celým srdcem. Dnes jsem rád, že jsem tady žil a sloužil, a to i přes všechno náročné, co v průběhu těch let z různých stran přišlo. Toho, co mě obohatilo, bylo však mnohem, mnohem víc. Nenačítám mi teď nic lepšího než použít tři body, které jste ode mě jistě už víckrát slyšeli.

Prvním je: „Bohu díky!“. Děkuji dnes především za to, že jsem ve vás našel upřímné bratry a sestry ve víře, a snad mohu i říci, že i dobré přátele. S někým jsem si byl bližší, s někým vzdálenější, ale vás všechny jsem vždy považoval za „své“. Mnohá setkání, společné zážitky, rozhovory, ale i hledání porozumění a překonávání toho, co dělilo, to vše bylo pro mě cenné. Moc Vám za to všechno děkuji. Děkuji i za „nekostelové lidi“, s kterými jsem se mohl setkávat a spolupracovat. Jsem vděčný i za prostředí, ve kterém jsem zde mohl žít. Farní kostel s fascinujícím obrazem Salvátora, vzácné umělecké památky, historické a kulturní milieu a v neposlední řadě blízkost krásné přírody mě obohacovaly.

Dále je třeba říci: „Pane, smiluj se!“ Chybovat je lidské a já zde udělal více chyb. Nejde to vrátit, a tak člověk potřebuje milosrdenství Boží i lidské. Upřímně proto prosím za odpuštění vás všechny, kterým jsem něčím ublížil, nenaplnil očekávání, které jsem nevyslechl nebo na ně reagoval zraňujícím slovem, gestem nebo postojem. I já ze srdce chci odpustit vám, kteří jste jistě neúmyslně a často nevědomky zranili mě.

Nakonec ať zazní: „Přijď Duchu Svátý!“ Před námi se otevírá nová etapa, která je vyznačená nejen střídáním strážů na faře, ale snad ještě více celospolečenskými událostmi a pohyby poslední doby. Vstupujeme do dnů příštích a prosíme o sílu a vedení Duchem Božím. Prosíme za naše rodiny a naše nejbližší, prosíme za farnost a její společenství, a hlavně za nového kněze. Nevíme, co nás přesně čeká, vstupujeme do neznáma. To se zvláště týká nás obou kněží. Věříme však, že Pán bude s námi, že nás povede, že Jeho tvář bude nad námi stále zářit.

V Jeho Srdci budeme i přes fyzickou vzdálenost stále spojeni. Ještě jednou děkuji každému z vás za všechno dobré, co jste mi prokázali, a ze srdce vám žehnám!

Váš otec Jiří

Rozhovor s otcem Jiřím

Někteří z nás si pamatují na onu neděli začátkem srpna 2009, kdy jste tehdy ještě s P. Tomášem Kvasničkou do naší farnosti přišel. Prožil jste s námi 12 let života. Zkusme se za nimi ohlédnout.

1) Jak na svůj příchod k nám vzpomínáte?

o. Jiří: Moje vzpomínky jsou stále dosti intenzivní. Bylo léto, cítil jsem se otevřený novému prostředí, lidem, s odhodlaností jsem začal plánovat úpravu fary, abychom se tam s Tomášem oba vešli a měli bydlení odpovídající době... Ze začátku jsem byl na fáře sám a při každém zazvonění jsem běžel ze schodů kolem Krista na kříži a prosil ho za každé nové setkání. Bylo před poutí, všichni mě upozorňovali na to, jak to bude probíhat. Znal jsem Toníka Beneše a v červenci na charismatické konferenci jsem se už pozdravil s manžely Kopeckými a Boháčovými... Samotnou Chrudim jsem neznal, jen jsem si pamatoval, že někdy roku 2002 jsem poprvé vstoupil na faru, abych tady měl přednášku pro kněze. Budova mi připomínala vysokými dveřmi a tmavými prostorami školu. Nahlédl jsem i do kostela, který se mi tehdy zdál velmi tmavý. Prošel jsem od divadla město a v učebně jsem na vikariátní konferenci přednesl svou přednášku. Potkal jsem se s P. Smolou, P. Jakubcem, P. Němečkem... Netušil jsem, že bych tady na té fáře jednou sloužil... Ale v roce 2009 to už bylo úplně jiné: Vojta a Standa Novotní mi pomáhali s internetem, rozběhly se brigády, přicházeli na pomoc chlapi, ženy... Byli jsme tu dva, od září nastoupila Soňa Vtípilová, rok na to Petra Pudilová. Cítil

jsem hezké přijetí, byla to příjemná doba setkání, poznávání a hledání cesty. Byla ale i náročná, protože jsem přebíral zodpovědnost za opravu střechy kostela a za řadu dalších věcí. Na stole v kanceláři ležely tzv. limitky – poukazy na dotace od ministerstva kultury na opravu střechy – a bylo třeba hned jednat. Vnímal jsem však velikou Boží pomoc a následně i pomoc lidí okolo mě. Byl jsem jakoby nesen: „Pane Bože, já jsem si to místo nevybral, ale Ty jsi se mnou.“

2) Bylo něco, co Vás tehdy nebo i později překvapilo?

o. Jiří: Opravdu mile mě překvapilo, že ještě před mým nástupem za mnou, venkovským farářem, přijel do Dolního Újezda starosta Chrudimě pan Čechlovský s chrudimskou encyklopedií jako dárkem a s pozváním ke spolupráci s městem. Nečekané a velmi milé, dobrý start pro další soužití.

3) *I ze zklamání nad tím, že odcházíte, je patrné, jak Vás máme rádi a jak jste naše společenství spojil. Byla to „fuška“?*

o. Jiří: No, neřekl bych „fuška“, bylo to spíš takové organické, taková mozaika, kamínek ke kamínku. Člověk by si přál, aby vše hned fungovalo a ladilo, ale to nejde, vše potřebuje čas. Musíme ujit kus cesty, poznat se, něco spolu zažít, pak z toho může vyrůst společenství, které je propojené. Ne, není to dřina, je to růst po jednotlivých krocích, jako byly poutě, tábory, ministrantská setkání, primice, farní dny nebo třeba i oprava fary. Snad ještě důležitější byla taková každodennost, kdy jsme se potkávali v kostele, na faře, kdy jsme spolu spontánně hovořili nebo třeba v pastorační radě připravovali akce a zabývali se nutnými záležitostmi. Ne, nebyl to balvan, byla to mozaika, ve které pro mě bylo někdy těžké přijmout rozdílnost, dát každému svobodu volby, čeho se zúčastní, co přijme. Byla období „sušší“, ale zase naopak dny intenzivnější třeba o Velikonocích, Vánocích, kdy jsme si byli velmi blízcí... Například naše poutě a prázdninová „kola“ k sobě přivedla lidi, kteří se tolik neznali a kteří teď v kostele na sebe mrkají jako dobří přátelé... Důležité byly naše páteční porady s farním týmem, kde jsme společně přemýšleli, jaké akce nabídnout, jak vést lidi nejen k Bohu, ale také k sobě navzájem. Ne vše se povedlo, ne vše bylo pro každého, ale snažili jsme se o to s plným nasazením. Bylo to obohacující, ale někdy také vyčerpávající.

4) *Co Vám udělalo nebo kdo Vám udělal radost, případně pořád dělá?*

o. Jiří: Těch věcí je mnoho: Největší radost cítím ve chvílích, kdy zažívám

pocit sounáležitosti nebo přijetí. Samozřejmě to nevyjde u každého, ale pocit pospolitosti je krásný, když vidíme, že to, co spolu žijeme, nás spojuje, že je to smysluplné a pěkné. Pocit štěstí knězi přináší vědomí, že „jsme spolu rádi“, a chvíle, kdy zakouší Boží působení v lidských srdcích. Teď při odchodu to víc vystupuje, ještě víc to vnímám. V srdci cítím vděčnost za ta léta, která jsem tu mohl být, za vzájemnost, kterou jsem tu zažíval, za přijetí od těch nejmladších, přes střední generaci, až po seniory. Díky za pocit domova. Vždy jsem říkal, že moje „srdcovka“ je Lito-myšl, ale teď, když zůstávají převážně kladné dojmy, najednou vidím, že je to i Chrudim. Svítící obraz Svätého Salvátora, prostorný kostel, zvoucí a volající: „Sursum corda“, pozoruhodná historie, skvělé památky, zejména pozdně gotické oltáře, epitafy mě oslovily hned a zůstanou ve mně jako specifický otisk tohoto místa. Jako památku si ponesu s sebou dvě kopie obrazu Svätého Salvátora. Jednu jsem koupil ve starožitnictví a druhou jsem dostal od jednoho kněze....

5) *Kolik dětí i dospělých lidí jste za tu dobu pokřtil a kolik párů sezdal?*

o. Jiří: Nejsem schopen to z hlavy říct přesně, ale dospělých jsem za dobu svého působení v Chrudimi pokřtil kolem patnácti. Nelehké pro mě bylo, když se někteří z nich potom z našeho kostela ztratili. A děti jsem zhruba odhadnuto pokřtil kolem dvou stovek. Byly to i děti z okolí a zajímavé je, že dětí kmenových farníků bylo ze všech pokřtěných tak deset procent. Provázel jsem řadu snoubenců a za ta léta jsem oddal, myslím, kolem šedesáti párů.

Rozhovor s otcem Jiřím

6) *A co svátost biřmování, kolik členů farnosti jste k ní připravil?*

o. Jiří: Svátost biřmování proběhla třikrát: při první bylo osm biřmovanců, při druhé tak dvacet pět a letos třicet. Celkem něco přes šedesát. Většinou se na přípravě vytvořila pěkná parta. Moc rád jsem také připravoval děti na první svaté přijímání.

7) *Zbývá i smutná bilance, kolik z nás jste doprovodil ke konci pozemské životní pouti?*

o. Jiří: Křesťanských pohřbů bylo také kolem dvou set. A většina z nich byla pro lidi, kteří do kostela pravidelně nechodili. Pro mě jako kněze je důležitá zádušní mše, a protože jsem už pochoval tři blízké lidi, snažím se pozůstalým přinášet naději a dát jim pocítit svou účast. Vždyť ani smrt neubírá životu smysl a neuzavírá naši životní cestu.

8) *Nezapřel jste svou původní profesi stavebního inženýra a hodně se toho za Vašeho působení vubudovalo a opravilo (namátkou farní sál a úprava fary, střecha kostela NPM, oprava věžičky sanktusníku). Co z toho bylo nejobtížnější a co naopak nejmenší?*

o. Jiří: Já bych v této otázce mou původní profesi tak nepřeceňoval, protože každý kněz se musí opírat o odborníky a stát se zběhlým v péči o sakrální památky. Za mého působení se toho dost podařilo, ale s něčím jsme moc nepostoupili, třeba s opravou kostela sv. Kateřiny nebo sv. Michaela.

Zaměřil jsem se nejprve na faru, aby-

chom měli dobré zázemí pro setkávání, a to se, myslím, pěkně podařilo. Do oprav kostela Nanebevzetí Panny Marie jsem byl vhozen přímo a moc mi s tím pomáhala Petra Pudilová. Prošli jsme řadou stresů, starostí, finanční kontrolou, obavami o penále, o dotace z města. Neuměl jsem to nikdy hodit za hlavu a dost mě to tížilo. Nejnáročnější byla oprava hlavního kostela a nejsnazší, spíš nejhladší, kde se o vše postaral vikariátní technik a já jsem nemusel příliš zasahovat, byla oprava kostela ve Vejvanovicích. Zmíněná oprava fary probíhala hladce, díky mnoha brigádníkům a díky tomu, že se při těch pracích nikdy nikomu nic nestalo. Rád a vděčně vzpomínám, jak pan Koníček obětavě postupně vymaloval celou faru. Mám před očima krásnou vzpomínku zachovanou na fotografii, kde dnes už zesnulá paní Sobotková rozebírá a čistí spolu s ostatními parkey, aby se v sále mohly v pořádku znovu použít. I tím se tvořilo naše společenství, naše vzájemnost, která se mimo jiné projevila a projevuje velikou štedrostí farníků, kteří pomohli dorovnat dluh (třeba na energie) v krizových dobách, podporovali nás v době covidu a věrně pokračují i nyní.

9) *Jak nahlížíte na spolupráci s městem?*

o. Jiří: Za dvanáct let se garnitury střídaly. Moje zásada je, že farář má být pro všechny, nemá preferovat jednu politickou stranu. Jednal jsem se všemi, s některými to šlo lépe, s některými hůře. Ale v osobní rovině mám dobrou zkušenost s úředníky i s většinou politiků. Jednání byla většinou naprosto

korektní, bez „házení klacků pod nohy“, s ochotou vyjít nám vstříc. Považuji spolupráci s volenými představiteli města i s řadovými pracovníky za dobrou, vždy jsem vnímal jejich respekt a cítil partnerství. Místní politiku sleduji se zájmem. I v tom mně Chrudim přirostla k srdci.

10) *Nezapomenutelné jsou naše farní pouti, ať už kratší – jednodenní či víkendové – nebo ty delší. Všechny nás obohatily a snad přispěly i k našemu duchovnímu růstu. Co znamenaly pro Vás?*

o. Jiří: Farní poutě pro nás byly starostí, ale hezkou starostí. Velkou oporou mi v tom byla Petra Pudilová, která se jejich zajištění velmi věnovala. Ty kratší dával dohromady také Petr Vrabec. Bylo to kreativní, začínalo to nápady zvenčí nebo od nás, a tak jsme putovali namátkou do Říma, Sváté země, Itálie, Francie, dvakrát do Polska... Poutě pro mě znamenaly tvůrčí proces v přípravě, plánování trasy, počítání kilometrů, odhad času – stále mám před očima, jak sedíme v kuchyni a jmenujeme cíle jako Loreto, Lanciano, Manopello, San Giovanni Rotondo... Samotné prožívání pouti je trochu loterie, záleží také na průvodci, kterého zprostředkuje cestovní kancelář, i na řidičích. Člověk se učil ustát i nepříjemnosti, musel jsem překonávat svou jistou introvertnost a zvládat nervozitu. Vždycky jsme se modlili, a tak překonávali situace, kterými nám Zlý cestu komplikoval. Výsledné vyznění se vždycky přetavilo do velké vděčnosti za to, co jsme prožili a poznali, za to, jak se naše společenství upevnilo. A díky i za ty kratší, půldenní a jednodenní, poutě, kterých

se mohli účastnit i senioři, rodiny s dětmi a ke kterým se mohl připojit kdokoliv.

11) *Pružně jste společně s farníky zareagoval i na omezení v době covidové epidemie. Jak nahlížíte na tuto nedávnou dobu?*

o. Jiří: Ta doba se velmi dynamicky vyvíjela a my jsme z fary měli snahu na ta omezení reagovat. Hledal jsem reálné možnosti. Inspiroval jsem se i jinde, měl jsem respekt před tou nemocí, ale zároveň jsem chtěl, aby kostel byl otevřený a zůstala tak možnost přijít. To se povedlo, řada lidí té nabídky využila a věřím, že je to posílilo. Díky Pavlovi Pudilovi se nám velmi rychle podařil „stream“ bohoslužeb. V osobní rovině jsem v žádném případě nepovažoval toto období za dovolenou. Byl jsem v té době po nemoci, ale tím, že ubylo přímých setkání a akcí, jsem získal čas na zotavenou. Ten čas nás prověřil i v tom, jak najít to, co je možné. Jsem moc rád, že jsme v září stihli první svaté přijímání i pěkný katechetický výlet s dětmi. S bířmováním jsme už také měli skoro vše připravené, ale museli jsme i druhý termín oželeť a čekat na rozvolnění. Duchovní význam té epidemie tady je, jestli jsme ho dokázali využít, přimknout se více k Bohu a pomoci druhým, to ještě ukáže čas.

12) *Co byste do budoucnosti přál naší farnosti?*

o. Jiří: No, jenom to nejlepší (smích). Hlavně abyste dostali dobrého pastýře, aby se podařilo opravit to, co je třeba, ale především aby farnost byla dobrým společenstvím, aby to společenství rostlo a zrábalo ve vzájemnosti, a především ve víře v našeho Pána. Máme tu milost-

Rozhovor s otcem Jiřím - pokračování ze str. 5

ný obraz tváře Svatého Salvátora. Kéž by co nejvíce lidí nacházelo v Jeho tváři pokoj a spásu. Bez Krista to nejde. Tak bych si nejvíc přál, aby sem lidé přicházeli právě proto, že se chtějí setkat s Ním, s Ježíšem Kristem. Možná je to jen sen, ale modlím se, aby se alespoň

něco z toho snu stalo realitou. „Hledejte Boží království a to ostatní vám bude přidáno.“

*Děkujeme za důvěru, za sdílení i za krásné přání na závěr. V modlitbě a s přáním všeho dobrého i Vám za všechny farníky
EV a KM.*

Noc kostelů – Kdo nás odlaučij od lásky Kristovy

17. století, je místní malíř Matouš Radouš spolu se spolupracovníky z jeho malířské dílny. Některé obrazy byly v posledních letech restaurovány.

Nejstarší zachovaný epitaf zobrazuje Salomenu Kuboňovou, manželku Šimona Rozilia, která zemřela 28. ledna 1582. Vpředu vlevo stojí paní Kuboňová s andělem ukazujícím ke kříži, vpravo vzadu je zmrtvýchvstalý Kristus. Nebožka byla pohřbena na hřbitově u kostela sv. Michaela.

O pět let a sedm měsíců později, 28. srpna 1587, zemřel soukeník Václav Lída. Bohatý měšťan byl v letech 1580 až 1582 císařským rychtářem, déle než čtvrt století vykonával funkci obecního staršího a konšela. Byl čtyřikrát ženatý, děti neměl. Na epitafu klečí spolu se svými manželkami před křížem, vlevo vzadu je zobrazen Lídův dvoupatrový dům. Jedná se o nynější dům čp. 112/1 na severozápadním nároží Resselova náměstí, zvaný Khomovský. Před domem je Václav Lída se svými příbuznými, jak dávají najíst hladovým, napít žíznivým a jak odívají ty, kteří nemají co na sebe. Jde o skutky tělesného milosrdenství uváděné v evangeliu (Mt 25,31-46).

Vysoký úředník Eustach Landek z Traunsteinu zemřel 16. února 1606.

Pozoruhodnou součástí výbavy chrudimských kostelů jsou epitafy, deskové obrazy na památku zemřelých. Z těch, které byly určeny do kostela Nanebevzetí Panny Marie a do kostela sv. Michaela, se jich zde dochovalo celkem deset. Další jsou ve sbírkách Regionálního muzea v Chrudimi, Národního muzea v Praze a obdobné i v kostelech mimo Chrudim. Autorem většiny epitafů, vzniklých koncem 16. a začátkem

Pocházel z hornorakouské šlechtické rodiny, jeho bratr Zikmund sloužil v tělesné strážci císaře Rudolfa II. Epitaf svému manželovi nechala zřídit jeho žena Ludmila, kterou si Eustach Landek vzal jako vdovu po Matěji Mydláři, stavebníku Mydlářovského domu, roku 1590. Na obraze vpředu klečí manželé Landekovi, uprostřed je postava Ježíše zmrtvýchvstalého, vzadu pak Golgota se třemi kříži.

Přebohatá je scéna na epitafu Marty Boleslavské z Kočice a Ostrova. Dole vpravo je zachycena zadavatelka, vlevo její čtyři manželé. Nejbliže Martě klečí rychtář Burian Kochánek z Kochánku (zemřel v roce 1589), následuje zesnulý Jan Němec, primátor Jan Prokulus Bydžovský (zemřel roku 1607), poslední je Jakub Naxera. Toho si Marta Boleslavská vzala v roce 1610 a měla s ním syna Daniela, jenž předčasně zemřel a je vyobrazen v zavinovačce před matkou. Epitaf byl namalován za života Marty a Jakuba Naxery v roce 1610. V horní části obrazu je vidění proroka Ezechiele. Starozákonní kněz Ezechiel byl v roce 597 před naším letopočtem spolu s dalšími Židy deportován do Babylónie. Lidé ve vyhnanství ztratili naději na lepší budoucnost a Bůh proto pověřil Ezechiela prorockým posláním. Vyvedl ho na pláň plnou lidských kostí a lebek a prorok vyzval, aby zemřelé přivedl svým slovem v Božím jménu k životu (Ez 37,1-14). Stejně budou přivedeni k novému životu zajatci, kteří jsou podobní mrtvým bez naděje. Scéna z údolí suchých kostí se později stala předobrazem posledního soudu.

V roce 1614 si nechal zhotovit epitaf primátor Samuel Fontin. Zámožný měšťan pocházel z Klatov. V Chrudimi, kde se po studiích usadil, zastával různé veřejné funkce. Účastnil se protihabsburského spiknutí, po bitvě na Bílé hoře byl předvolán před vyšetřovací komisi a o Vánocích roku 1620 spáchal sebevraždu. Epitaf zachycuje objednatel

a jeho dvě manželky – Salomenu Olejníkovou, zesnulou roku 1601, a Alžbětu Kodešovou, která zemřela tři roky po zhotovení obrazu. Po její smrti se Samuel Fontin oženil potřetí, a to s vdovou Dorotou Vodičkovou, neteří Marty Boleslavské z Kočice a Ostrova. Za postavami je na obraze veduta Fontinova rodného města Klatov. V horní části je scéna s anděly, kteří rozdávají bílé oděvy mučedníkům. Je to ilustrace k biblické zprávě o rozlomení páté pečeti Beránkem na cestě k dovršení spásy (Zj 6,9-11). V nástavci epitafu sedí na lebce putto vyfukující mýdlové bubliny. Téma navazuje na římského spisovatele z 1. století před naším letopočtem Marka Terentia Varrona, kterýrazil heslo "Homo bulla est" (člověk je bublina). Po stranách epitafu jsou sochy starozákonních bratrů Árona a Mojžíše.

Dne 11. listopadu 1616 zemřel učitel a konšel Tomáš Lvík, zvaný podle svého rodiště Domažlický. Jemu a jeho manželce Salomeně Francové z Liblic,

Noc kostelů – Kdo nás odloučí od lásky Kristovy

pokračování ze str. 7

zesnulé 13. ledna 1619, je věnován epitaf s ukřižováním. Nad klečícími manžely je křucifix, u něhož hledá útočiště muž před těmi, kteří ho chtějí odloučit od Krista. V souladu s novozákonním textem (Řím 8,35) jsou to personifikace soužení, úzkosti, pronásledování, hladu, bídy, násilí a smrti. Vlevo vzadu je zachyceno Ježíšovo zmrtvýchvstání, vpravo vzadu nesení kříže.

Na památku neznámého malíře byl zhotoven epitaf v době po roce 1620. Muž s malířským náčiním je doprovázen dvěma ženami a čtyřmi dětmi. Nad nimi je vyobrazena Pieta. Pannu Marii držící tělo svého mrtvého syna Ježíše doprovází Marie Magdalská a anděl.

Městský písař, konšel a posléze primátor Samuel Lagarin zemřel na přelomu jara a léta roku 1630. Na obraze klečí vlevo se svými sedmi dětmi, vpravo je jeho manželka. Nad nimi je scéna oslavy Panny Marie. Maria má na klíně malého Ježíška a pod nohama srpek měsíce. Andělé drží na palmových ratolestech nad Mariinou hlavou věnec.

Mezi radoušovská díla nepatří epitaf zasazený v predele oltáře Panny Marie, sv. Barbory a sv. Kateřiny v severní lodi kostela Nanebevzetí P. Marie. Pochází z doby kolem roku 1640 a je snad věnován hejtmanu novohradského panství Matěji Cyrilu Heinovi z Heinbergu. Na obraze vlevo je šlechtic se synem, vpravo žena se třemi dcerami. V pozadí je kněz sloužící v kostele mši.

Nejmladší epitaf z popisované řady, jediný malovaný na plátně, přísluší

šlechticům z Alvernie. Autorem je Jiří Jan Vojtěch Kubata, jehož syn David vytvořil velký obraz Nanebevzetí P. Marie na hlavním oltáři arciděkanského kostela. Vlevo dole klečí Michael Ludvík, markrabě z Alvernie, který zemřel 15. srpna 1678 ve svých jedenasedmdesáti letech. Nad ním je jeho křestní patron, františkán a biskup sv. Ludvík Toulouský. Vpravo je Michaelův syn, markrabě Jindřich Maxmilián Bonaventura, zesnulý 30. listopadu 1686 ve věku dvacet sedm let. I jeho doprovází křestní patron, františkán a kardinál sv. Bonaventura.

V horní části obrazu je mezi anděly Panna Maria Pomocná.

Některé epitafy jsou umístěny v kostele Nanebevzetí P. Marie, jiné jsou v depozitu. Jako celek je možné spatřit tato díla jen ojediněle, například při Noci kostelů nebo v Den otevřených dveří památek.

Poznámka: název článku je citací z epitafu Tomáše Lvíka Domažlického (Řím 8,35).

Tomáš Pavlík

Noc kostelů – reportáž – pár slov k inspiraci

O Noci kostelů v pátek 28. května 2021, po velmi dlouhé době bez možnosti sborového zpěvu a zkoušek z důvodu pandemie, ve 20 hodin se v chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Chrudimi rozezněly varhany, které zahájily dvouhodinový příspěvek v režii ředitele kůru Tomáše Židka a pěveckého sboru Salvátoru. Tóny varhan (J. S. Bach – Preludium C dur) doprovodily sbor do presbytáře,

odkud zaznělo několik skladeb a capella (Hospodine, pomiluj ny, Svatý Václave v úpravě O. A. Tichého, Žalm 32 J. Strojce a Tebe poem D. S. Bortnianského). Slovem provázel sbormistr Tomáš Židek a svým zaujetím pro krásu hudby, nehmotného umění okamžiku, publikum zaujal i rozesmál. Vrcholem vystoupení dole bylo premiérové sborové provedení Modlitby pro Martu, která diváky přenesla do historie a připomněla zásadní aktuální poselství.

Sbor tuto píseň zpíval uprostřed kostela, v kruhovém postavení okolo stojanu hořících svící, které zapalovali sami návštěvníci. Poté jsme mohli slyšet několik sborových skladeb s doprovodem varhan z kůru (V. Říhovský, A. Hnilička, P. Židek). Emočně mimořádně jímavou byla skladba pro housle a varhany (J. Massenet – Meditace), kdy na housle hrála Anna Židková, dcera sbormistra. Pak se sbor společně s návštěvníky chrámu přesunul do kostela sv. Josefa, Muzea barokních soch, kde program pokračoval dalšími historickými informacemi a pan Židek pobavil publikum i vtipem. Sbor zpíval část Brixihovo mše v A, ředitel kůru hrál na barokní pozitiv, který se po 20 letech vrátil ze zápůjčky v Králíkách. Pozitiv je poháněn vzduchem z měchů, které ručně rozpohyboval správce muzea. Sbor se s usměvavými diváky ve 22 hodin rozloučil Hymnou

chrudimského kraje. Zpěváci byli naplněni radostí ze zpěvu a tohoto milého večerního setkání. Věříme, že také diváci :-).

Jan Smetana

Noc kostelů na kolech po okolí Chrudimi

Ta skupina lidí, co se právě teď, v páteční podvečer, houfuje s koly před kostelem Nanebevzetí Panny Marie, nemá nic společného se závodem Manitou Železné hory. Řídítka nejsou opatřena žádnými startovacími čísly, při chůzi nečvakají o dlažbu espéděčka a trika na těle jsou prostá reklamních potisků od sponzorů. Schází se tu po čase více než dvacet chrudimských farníků, aby po dobu několika hodin společně putovali okolím města od kostela ke kostelu a během cesty se stavili ještě v pár kaplích a u zvonice. Zadní rámy kol pod sedlovkami obepínají blickačky. Ty v tuto chvíli zahálejí, ale jejich čas dnes přijde. Jsem účastníkem tohoto dostavení.

Trasa bude měřit necelých třicet kilometrů. Postupně projedeme Sobětučy a Rabštejnskou Lhotu, ve Škrovádu přetneme okraj Slatiňan, budeme pokračovat přes Kunčí na Tři Bubny, a pak

namíříme do Kočí a Topole, abychom po čtyřech hodinách okruh znovu v Chrudimi uzavřeli. Sedla kol několikrát vyměníme za kostelní lavice a rozhledy do polí několikrát vystřídá spočinutí před obrazy svatých nad oltáři.

Od počátku je nám v patách déšť. A taky trochu čas. U každé sakrální stavby, kterou dnes navštívíme, stojí totiž v pevně nastaveném časovém sledu komentátoři prohlídky jednotlivých objektů, kteří, jak se ukáže, vědí o historii a architektuře staveb všechno. První z nich čekají pod deštníky a vyjadřují podiv, že jsme v tom nečase přijeli. A tak nás vítá nejdříve paní Petrusová, která v kostele Svaté Trojice v Pouchobradech směřuje naši pozornost na starodávnou kamennou křtitelnicí ze 14. století. Při východu z kostela nám pak každému věnuje malý perník s ručním zob-

razením zdejšího nenápadného Božího stánku. Vedle ní Blanka Vlčková, má souputnice životem, rozdává účastníkům bábovku. Přivezla ji na kole přímo z trouby. O dva kilometry dále, na kopci na Vrchách, čeká na otevřeném prostranství architekt pan Měrka, autor zdejší nedávno vysvěcené kaple Čtyř svatých. Svatí Izidor, Michael, Kryštof a Václav odsud ochraňují hospodáře na blízkých zemědělských pozemcích, chrudimské parašutisty, putující turisty a také místní obyvatele. Stavba má tvar prostorového kříže a je vyrobena ze zvláštního druhu oceli, která v souladu se záměrem jejího tvůrce na povrchu časem zreziví, ale do hloubky již koroze nepronikne. Nedaleko za kopcem nás pan Novák s vypravěčskou šíří vtahuje do starého děje stavby zvonice v Rabštejnské Lhotě, líčí, jak oproti dnešku býval hodně zvlněný terén v jejím okolí, a vysvětluje, jaký byl osud zvonu během velké války před sto lety.

Děšť pomalu ustává a radarová předpověď v mobilních aplikacích dává

tušit, že se pláštěnky budou zakrátko stěhovat do batohů. Na Třech Bubnech nám Otec Jiří, který se k nám před chvílí připojil, vypráví o historii kostela zasvěceného jeho patronovi a o tom, proč byla stavba v minulosti postavena právě zde. Sedíme vedle sebe v lavicích, v ruce držíme cyklistické přilby a posloucháme výklad o tom, odkud osada vzala svůj název a co připomínají nedaleké zemní valy. Hledíme na dva presbytáře a pokoušíme se porozumět záměru stavitele, který takové zvláštní uspořádání vnitřního prostoru kostela provedl. Do otevřených vchodových dveří položila Petra Pudilová dvě zapálené svíčky, takže ten pobyt uvnitř máme svátečnější. V kostele svatého Bartoloměje v Koči se slova znovu ujímá náš duchovní průvodce. Dovnitř jsme vešli krytým dřevěným mostem postaveným nad mokřinou a pokračovali velkou dřevěnou zvonici. Kostelní loď je od presbytáře oddělena klenbou. Fresky, které jsou na ní zachovány, vytvořil malíř ze dvora krále Václava IV. a královny Zofie. Přestože máme před sebou klenbu

v malém vesnickém kostele, poznáváme, že je do ní vepsán kus českých dějin. Z kůru se rozeznávají varhany. Melodickými tóny zaplňuje vnitřní prostor Božího chrámu Michal Smetana.

Padá soumrak. Nesměle zapínáme blikáčky. Před kaplí v Topoli nás vítá kostelnice paní

Noc kostelů na kolech po okolí Chrudimi

- pokračování ze str. 11

Komárková. I zde krátce spočíváme v lavicích v Boží blízkosti. Naše pohledy míří na oltář a na obraz Nanebevzetí Panny Marie. Vycházíme z kaple, hloučky se rozpouštějí a naše ruce se chápou, dnes již naposled, řídítek kol. Bílý den vystřídala černá tma. Blikačky na sedlovkách jsou tentokrát již bez rozpaků a všemi z nás uvedeny do činnosti. Po úzké silnici, v krajině, která voní vlhkem kerů, řepky a obilí, se malá červená světla uspořádala za sebe ve směru k Větrníku. Kostelnice paní Komárková má tak možnost sledovat nevšední obraz červeného pulsujícího hada, který mění směr pohybu a postupně se prodlužuje a vzdaluje.

Ten zvláště osvětlený útvar představuje společenství lidí, kteří se dobře cítí v kostelních lavicích i v sedlech kol. Jsme rádi, že po dlouhé době můžeme být zase spolu, říci si, co se s námi a kolem nás v čase zavřených kostelů událo a co nás s Boží pomocí

čeká. To setkání je přítomné i tady za řídítky kol, v pohybu, při míjení noční krajiny. A ten pohyb je sám život. A aby nevlál jen tak ve vzduchoprázdnu, několikrát jsme se dnes ztišili v Božích příbytecích. Cesta mezi kostely a kapličkami byla pozhnaná. Naplnila nás a nabíla. Vybídla člověka k tomu, aby chtěl být o trochu lepší, než je.

Nohy jsou lehce unavené, noční vzduch je čistý a vlhký. Je to Noc kostelů na kolech. Za Větrníkem se jednotlivá červená světla postupně odpojují z hlavního proudu a mizí ve tmě. U Muzea barokních soch jich zůstává už jen pár a dole Na Bídě červený světelný útvar zaniká úplně. Jiná malá světla, která okem nejsou viditelná a která v uplynulých hodinách byla nabitá novými baterkami, však zůstávají v nás a svítí teď jasněji. Pane Bože, dej, ať nám tento blažený a trochu až posvátný stav duše vydrží aspoň několik dní!

Luboš Vlček, 28.5.2021

Břimování 30. května 2021 z rukou biskupa Josefa Kajneka

Anketa: Co vás oslovilo v souvislosti se svátostí břimování?

Šárka Vydrová:

Já se do přípravy zapojila o něco později a díky tomu, že mě i přesto otec Jiří přijal a otevřeným srdcem, mohla jsem já to své otevřít Bohu ve svátostech a stát se také součástí společenství. Za tuto radost jsem mu velmi vděčná.

Tobiáš Gerhart:

Jeden ze zážitků, který se mě opravdu

dotkl a utkvěl ve mně, je z přípravy na břimování. Ne jenom to, že jsme měli skvělý kolektiv, prostředí i atmosféru, ale abych byl konkrétnější, byly to takzvané skupinky, které mě oslovily. Náš celý kolektiv se rozdělil do tří skupinek a diskutovalo se na různá témata. Každý mohl říct svůj názor. A co na tom bylo nejlepší? Neexistovala špatná odpověď. Sdíleli jsme své zážitky, příběhy, příhody a názory. A to všechno ještě umocnila svou přítomností a svými příspěvky do diskuse Soňa Vtípilová. S ní to totiž bylo vždy příjemné a pohodové a tímto

jí chci také poděkovat za její názory, příběhy a zkušenosti. Díky.”

Anička Dítětová:

Utkvěl mi jeden moment před samotným obřadem. Všichni biřmovanci nervózně přešlapujeme na řadě

a Pěťa Pudilová nás uklidňuje, že i kdybychom během slavnosti něco pokazili, tak pořad je to náš den a máme si ho užít. Tím se alespoň má nervozita ztrácí a já s otevřeným srdcem a odhodláním vstupuji do kostela. Uvědomila jsem si, že nejsou důležité šaty, slavnostní oběd atd., ale že jde o to, abychom naplno prožili svátost biřmování.

Richard a Iveta Mráčkovi:

Naše biřmování bylo z důvodů omezení dvakrát odloženo. Brali jsme to jako výzvu. Byl jsem přesně před rokem pokřtěn a druhý den jsme měli s manželkou Ivetou církevní sňatek. Tak nám biřmování vyšlo přesně po roce. Je to velmi symbolické. Byl to pro nás ve velké pokoře čas na hlubší ponoření do víry. Po biřmování žena Iveta vnímá hluboký duševní klid. U mě je to naopak. Cítím, že je potřeba se ještě více zapojit do života naší farnosti. Něco víc, ještě co je potřeba vykonat. Velmi rádi jsme chodili mezi mladé lidi, kde nás otec Jiří připravoval na další cestu. Jsme všem vděční za krásné přijetí.

Monika Fidlerová:

Svátost biřmování jsem si velice užila. Na přípravách jsme společně probrali mnoho témat, která mi byla přínosem. O slavnostním víkendů se sešla celá

naše rodina ať už z Čech, nebo ze Slovenska. Jsem moc ráda, že jsem svátost biřmování mohla přijmout.

Kateřina Marelová:

Mě vzal za srdce sobotní večer s kající bohoslužbou, svátostí smíření a nácvikem slavnosti následujícího dne. V kostele NPM se míchaly skupinky mladých lidí, biřmovanců a jejich přátel. Po jednom potom přicházeli ke zpovědníkům, s úlevou se vyznávali Bohu a modlili se za rozhršení. Kostel byl vlastně plný mládím, vírou a láskou. Cítila jsem velkou naději pro každého z nás, pro církev, pro celou společnost. Zaplavila mě důvěra v Boha a veliký dík těm, kteří nám tuto cestu otevřeli a dál otevírají.

Michaela Měkotová:

Pro mě osobně svátost biřmování byla opravdu moc pěknou událostí. Na přípravách jsme se mohli potkávat s kamarády a společně se posouvat v poznání a víře. Den, kdy jsme z rukou otce biskupa dostali dary Ducha svatého, byl opravdu Boží a v každé maličkosti bylo možné vidět, jak se o nás Pán stará...

Daniel Měkota:

Moc mne povzbuzovaly přednášky, které jsme vždy mohli prodiskutovat v menších skupinkách.

Každý se tak dostal ke slovu a měl možnost sdělit svůj pohled na věc.

Adorace, která přišla na konci sezení, potom pomohla prožitek hlouběji uložit.

Jsem vděčný, že jsem mohl životní etapu křesťanské dospělosti napotřetí úspěšně zahájit.

Michal Smetana:

Kromě samotné mše s otcem biskupem se mi s biřmováním spojí i naše online

Břmování 30. května 2021 z rukou biskupa Josefa Kajneka - pokračování ze str. 13

setkání, které jsme měli v pátek 19.3. Po několika měsících jsme se mohli znovu setkat, a i když se jednalo jen o videohovor, tak si myslím, že nás všechny zase dál posunul na cestě ke sblížení se s Duchem svatým.

Jirka Ježek:

Každopádně rád vzpomínám na přípravu, kterou jsme dělali s Pavlem Pudilem. Suprově nám daná témata přiblížil a přihodil i svůj pohled mladší generace.

MODLITBA

Srdce Ježíšovo, plnosti lásky

Nejsvětější srdce Ježíšovo,

Plnosti veškeré lásky,

bud' naší ochranou v životě

a zárukou věčné spásy.

Bud' naší silou ve slabosti a nestálosti.

Bud' smírem za všechny hříchy našeho života.

Srdce mírnosti a dobroty,

bud' naším útočištěm v hodině naší smrti.

Bud' naším ospravedlněním před Bohem.

Odvrát' od nás trest spravedlivého hněvu.

(sv. Markéta Marie Alacoque)

Uzávěrka příštího čísla farního občasníku je 15. 8. 2021. Své příspěvky můžete zasílat na adresu kajmar@chrudim.cz. Salvátor č. 61 vyjde 29. 8. 2021.

Salvátor č. 60, červen 2021

Neprodejné

Vydává:

Římskokatolická farnost

Arciděkanství Chrudim

Školní nám. 56, 537 01 Chrudim

Tel.: 469 622 029

email: farnost@farnost-chrudim.cz

www.farnost-chrudim.cz

číslo účtu: 1141055309/0800